

явищ, як відомо, головним і визначальним є їхня суспільна природа і в цьому сенсі їхня соціальна цінність¹.

Цінність представницької системи може бути осмислена лише в рамках всієї системи суспільних відносин, у зв'язку з їхньою природою і призначенням, з тими конкретними функціями, які виконує представницька система в житті суспільства.

Н. І. Кравець,
асистент кафедри
цивільного та трудового права,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТА В СФЕРІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Сьогодні у багатьох країнах світу мале і середнє підприємництво відіграє важливу роль у процесі реалізації основних соціально-економічних завдань суспільства, посідає значне (порівняно з власними розмірами) місце у виробництві внутрішнього валового продукту, виконанні доходної частини державного та місцевих бюджетів, вирішує питання зниження рівня безробіття шляхом зайнятості та самозайнятості населення, захисту соціально незахищених верств суспільства [4, с. 8].

Науково-теоретичні засади розвитку малого бізнесу ще недостатнім чином усвідомлені як на різних рівнях державного управління, так і в системі законодавчої влади та в органах місцевого самоврядування. Ці засади й досі не втілились у цілісну й довгострокову державну стратегію розвитку малого та середнього підприємництва, не закладені в цілісному вигляді в конкретних законодавчих актах і регуляторних нормах, що могли б сформувати ліберальне регуляторне середовище, побудоване на домінуванні нормативних стимулів, а не заборон і обмежень [5].

Виникає багато питань, серед яких необхідно закцентувати увагу в першу чергу, на підготовці, компетентності, рівні відповідності фахівця вимогам сучасності у сфері організаційно-правового забезпечення розвитку малого та середнього підприємництва.

¹ Див.: Алексеев С. С. Социальная ценность права в советском обществе. — М.: Юрид. лит-ра, 1971. — С. 5.

Економічні та соціально-політичні перетворення в країні, формування законодавчої бази в Україні як незалежній державі висувають нові вимоги до підготовки юристів, зокрема, в сфері малого та середнього підприємництва. На передній план вийшла проблема формування професійно підготовленої особистості, здатної кваліфіковано розв'язувати складні завдання по впровадженню в суспільство нового законодавства в сфері малого та середнього підприємництва, яка повинна бути *носієм якостей громадянина України* і одночасно охоронцем інтересів своєї держави.

Існуюча система підготовки юристів не відповідає вимогам стандарту спеціаліста. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 р. № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями» [1] у нашій державі здійснюється підготовка юристів за спеціальністю «Правознавство». Фахівець такого напрямку повинен бути досить широкопрофільним, його можна використовувати у правоохоронних органах, органах державної виконавчої влади як юрисконсульта, працівника нотаріальних контор та ін. Але ж розв'язати таке досить складне завдання не під силу жодному вузу. Як у межах одного ВУЗу задовольнити всі напрями спеціалізації? Тому випускники ВУЗів найчастіше не готові до виконання своїх професійних обов'язків на належному рівні [2].

Варто замислитись над проведенням *акредитації нового курсу* із введенням у навчальний план дисципліни на юридичних факультетах у вищих навчальних закладах під назвою «*Мале та середнє підприємництво в Україні*», це дасть змогу сформувати *особистість високопрофесійного спеціаліста* — юриста, адаптованого до сучасних перетворень у країні з ринковою економікою, де малому та середньому підприємництву відводиться важлива роль. Становлення і функціонування малого та середнього підприємництва почалося реально з 1991 року, і стало невід'ємною складовою сучасного суспільства, темпи зростання та проблеми розвитку якого щороку ми можемо відслідкувати у звітах посадових осіб органів державної влади.

Сформувати особистість високопрофесійного спеціаліста може тільки система, над розробленням якої працюють постійно й наполегливо в усіх країнах світу, адже кожна країна, кожна епоха має свої особливості.

Істотне вдосконалення права і правової системи неможливе без удосконалення системи підготовки юристів. На юристів і

правові інститути, функціонування яких вони (юристи), по суті, забезпечують, покладається функція здійснення й охорони права та правової системи, що гарантують життєдіяльність людини і суспільства. Ставлення суспільства, людини до правової системи є переважно відображенням ставлення до юристів, і навпаки. Зростаюча занепокоєність звичайних громадян, відтак, суспільства неефективністю правових інститутів ставить питання про якість інституту «юристів» [3].

Динамізм, притаманний сучасній цивілізації, зростання ролі особистості, гуманізація суспільства, інтелектуалізація праці, невинна зміна техніки й технології в цьому світі — все це потребує пошуку найбільш ефективних шляхів підготовки спеціалістів у сфері малого та середнього підприємництва, що дасть можливість задовольнити потреби нашої держави на сучасному етапі розвитку та її майбутне.

Отже, сьогодні необхідно реформувати підготовку юристів, і не тільки у сфері малого та середнього підприємництва, шляхом:

- забезпечення діалектичного переходу від «кількості до якості» юристів;

- запровадження відносно об'єктивного (щодо юридичного навчального закладу) інструменту перевірки якості вищої юридичної освіти, перевірки мінімальної професійної освіченості та компетентності майбутнього правника;

- додаткового стимулювання юридичних навчальних закладів у забезпечуваності якості підготовки майбутніх юристів, рівня професорсько-викладацького корпусу, допоміжного персоналу;

- урівнювання шансів «старожилів» та «молодих» юридичних навчальних закладів, їхніх дипломованих випускників;

- закладення паритетного та дієвого співробітництва Міністерства освіти і науки України та Міністерства юстиції України, інших представників українського правництва;

- гарантування мінімальної компетентності юриста.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 р. № 507 «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями».

2. Барно О. Шляхи вдосконалення процесу підготовки юристів на сучасному етапі // Право України. — 2001. — № 5. — С. 106—109.

3. Бігун С. Як удосконалити систему підготовки юристів? Державний кваліфікаційний іспит як виправданий досвідом спосіб допуску до юридичної професії // Юридична газета 18 січня 2007 року. — [http://www.yur-gazeta.com/article/864/№1\(85\)](http://www.yur-gazeta.com/article/864/№1(85))

4. Гордієнко О. Малі підприємства: критерії правового статусу і проблеми його вдосконалення // Господарське право. — № 6. — 2002. — С. 8—11.

5. Кузьмелюк О. «Про роль малого бізнесу в регіональному соціально-економічному розвитку».

Т. О. Лузанська,
науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії
з проблем профілактики і розслідування злочинів
Харківського національного університету внутрішніх справ

СВІТОВІЙ ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА ЮРИСТІВ

Дистанційне навчання — визнана форма юридичної освіти у світі. В тому чи іншому вигляді елементи сучасних інформаційно-комунікаційних технологій використовуються для підготовки, перепідготовки, вдосконалення, самонавчання кадрів відповідного профілю в усіх навчальних закладах, практичних органах, офісах, професійних асоціаціях у провідних країнах. За кількістю осіб, що проходять різні форми електронного (дистанційного) навчання юридичного спрямування, інноваційні форми навчання не поступаються традиційним. Безумовно, основною формою підготовки юристів та правоохоронців залишається традиційне очне навчання, втім, як засіб супроводження очного навчання, вдосконалення кваліфікації, перепідготовки кадрів, як засіб навчання протягом всього професійного життя (lifelong learning), інноваційні електронні форми навчання вже переважають традиційну форму. І ця тенденція стає все більш помітною. Особливо яскраво тенденції домінування електронного юридичного навчання виявляються у США та Великобританії.

Історія застосування комп'ютерного навчання засобами каналів передачі інформації для поліцейських в окремих навчальних закладах — «піонерах» інноваційної поліцейської освіти беруть